

VALTAKUNNAN VIRALLINEN
UNIKEKOTM
NAANTALI

NÅDENDALS SJUSOVARE DAG

"Under de dagar då den romerske kejsaren Decius, som var förtryckare av Kristi kyrka, regerade, byggde han ett tempel i staden Efesos, för att hela hans folk skulle offra till avgudar och tillbe dem; han befallde också att de kristna skulle föras dit som bundna att tillbe hans gudar. Alla som inte lydde hans befallning skulle dödas. Då blev det sådan skräck i Efesos, att den ene vännen förnekade att han kände den andre, så att fadern angav sin son och sonen sin fader. Med ett ord, ingen vågade säga att han kände dem som ville bli kristna!"

Denna text är citerad ur Berättelsen om de sju sovande, översatt av Isak Julins förlag och bokhandel i Tammerfors 1908.

Det här är början på den händelse som hela firandet av Sjusovare dagen bygger på, de första kristna åren. På den tiden behövde den nya tron berättelser och legender för att inspirera sina lyssnare. En sådan berättelse handlar om den otroligt långa sömn som sju män från Efesos, förföljda för sin fromhet, hade och som varade i hundratals år.

År 1652 lades Sjusovaredagen till i den finska almanackan. Traditionen att fira Sjusovaredagen fick en helt ny innebörd i och med etableringen av spaanläggningar och deras rekreationsbehov. Allt började med att man drack läkevatten på 1600- och 1700-talen; Viluluoto i Nådendal fick sin egen läkekälla 1723. Gästerna måste underhållas, precis som man senare underhöll spagästerna. Så småningom utvidgades verksamheten vid de medicinska källorna till ett spa och fritids- och sällskapslivet tog sig nya former.

Det växande antalet spagäster, särskilt från 1890-talet fram till första världskriget, krävde att spaanläggningarna utvecklade ett underhållningsutbud för sina gäster utöver behandlingarna. Redan på 1830-talet anordnades baler i badhuset vid Viluluoto-källan, och ofta deltog inte bara badgästerna utan även Åbobor som kom till Nådendals hamn med ångbåt. På 1860-talet färdigställdes en ny spa-byggnad i Nunnamäki, och senare byggdes ett nytt brunnrum till. När det gamla brunnshuset och badet i Viluluoto gradvis förföll och övergavs blev det nya brunnshuset och havssalongen, som ersatte den gamla tavernan vid stranden av den gamla stadshamnen, Nådendals centrum för fritid och socialt liv.

Nådendals Sjusovaredagen har firats åtminstone sedan 1880-talet. Den första tidningsartikeln som beskriver dagen är från 1886, där det sägs att dagen firades på samma sätt som under tidigare år. På 1880-talet var firandet av Nådendals Sjusovaredag mer högljutt än idag. På Sjusovaredagen straffades de som sov på morgonen med att kastas med kardborrar. De sista Sjusovaren i staden väcktes av ett öronbedövande oväsen när de var på väg till Alppila lusthus på Kuparivuori.

De svindlande decibelnivåerna skapades av höga sånger, rop, spel på olika instrument och skakningar i husväggar och fönster. Ibland vågade någon till och med väcka sömngångarna i deras egna hem. Firandet av Sjusovaredagen på 1880-talet kulminerade i en fest på kvällen i Merisali.

VALTAKUNNAN VIRALLINEN
UNIKEKOTM
NAANTALI

Redan då, enligt en bevarad beskrivning från 1920-talet, var Sjusovarnas dagsfirande främst en fest för sommar- och spagästerna, där stadens egna invånare oftast deltog. Stadens barn och ungdomar deltog dock i dagens program, åtminstone genom att sälja kadborrow förpackade i papperspåsar. Priset per påse var en finsk mark. Åtminstone på 1920-talet leddes morgonfirandet på Sjusovaredagen ofta av skådespelare från Åbo svenska teater. En av dem som ledde morgonfesten på 1920-talet var Åke Svensson, som lärde ut den dåtida Charleston-dansen på morgonen på Sjusovaredagen i Merisali. Efter dansen ledde Åke Svensson den bullriga processionen på sovmorgon till lusthuset i Alppila med en skrämmande isbjörnsmask för ansiktet.

Nådendals Sjusovaredag har inte firats oavbrutet ända in på 2000-talet. Åtminstone världskriget hade en inverkan på sommarfestens avtagande. På 1950-talet började man fira dagen igen och en nyare tradition, Nådendals Sjusovaredag, föddes. Evenemanget återupplivades 1958 i liten skala på initiativ av restauratören Lauri Virra. Från 1950-talet och framåt uppstod nya inslag i firandet av Nådendals Sjusovaredag, varav det mest framträdande är att en på förhand utvald Sjusovare kastas i havet. På 1950-talet hoppade Sjusovare förmodligen stillsamt i havet av sig självt, och det var först på 1960-talet som kastandet i havet blev en mer festlig ceremoni, som är känd än idag.

I slutet av 1960-talet lanserades idén om en nationell Sjusovaredag för Nådendal i medierna, baserat på dess långa historia, och från 1969 och framåt började folk prata om Nådendals "nationella Sjusovaredag" och namnet "Nationell Official Sjusovaredag" registrerades för Nådendal på 2010-talet.

Den lugna sommarstaden lockade turister med färgglada annonser och gratis bulle med kaffe. I början av 1970-talet blev Sjusovaredag ett flerdagarsevenemang, som man tävlade om att hitta ett nytt namn till. Detta gav upphov till Sjusovare fest, som längst var den fem dagar lång. I mitten av 1980-talet ledde firandet av Sjusovaredag till oroligheter och oordning i staden. Mot slutet av 1980-talet och fram till 1990-talet ändrades programmet för Sjusovaredagen så att det blev lugnare och bättre stämde överens med Nådendals image som en familjdestination.

Firandet av Sjusovaredag 2024 börjar med att Sjusovare får sin dop på lördagen den 27.7. kl. 8.00. Firandet inleds redan på fredagen med musikuppträdanden och Sjusovare -marknaden. På själva Sjusovaredagen är programmet fullspäckt i Kyrkoparken och dagen kröns av en Sjusovare-konsert med finsk band Neon 2.